

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

CORNER FRITCHARD & MCGREGOR ST.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK IV.

4. 85.

СЕРЕДА, 25. ЖОВТНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, OCTOBER 25th, 1922.

No. 85.

VOL. IV.

З БОРОТБИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Виймовний стан в Каміниччині.
"Кур'єр Львовий" доносить, що супроти частих випадків "саботажу", які останніми часами мали місце в Каміниччині, польська влада була примушена оголосити виймовний стан в цілому повіті."

Кари́ експедиції.

Граф Міцельський в Бориничах спровадив до села відділ війська для береження стирт і філярку від пожежі. Жовніри під проводом офіцера ходять по селах, де є філярки того графа і тероризують населення, реквірують збіжжя, тавар' та дріб. Всім, хто не вдоволює їх бажань, грозять кариами. Селянам не вільно вступити ногою до ліса, ані на панський лан. Убогі селяни, що самі не мають що їсти, мусять кормити польських жовнів.

Перетинають телегр. дроти.

"Газета Подзвізня" доносить, що підчас пожежі філярків в Болестрашиях і Дзвіничках хтось перетяг телегр. полюблене між постерунок жандармерії і філяркарки, щоби унеможливити ратують панських дбр.

Підпали.

"Gazeta Codzienna" доносить: Дня 25. вересня гайдамацькі акадємики підпалили філярковий князя Сапіги в Селищах пов. Рава руська. В Томашові згоріла стодала зі збіжжєм. В селі Потік пов. Рогатин підложено огонь під стирти Адама Личковського. Страта виносить 4 мільйон.

Знов екразит.

Дня 20. вересня невідома рука підпалали 3 стирти збіжжя на філярку в Зельоні, пов. Перемиська. Жадна поміч була неможлива, бо підчас пожежі вихуляли екразитові набой, підложив під стирти. На пожежники знайдене ще одну бомбу, яка не вбухла. Шкода виносить 16 мільйон.

Пожежі.

В с. Суха Воля на філярку Кошка згоріли три стирти жита, вартості 10 мільйон. Біля стирт найдено банку з нафтою, якою хтось підпалює збіжжя, щоби краще горіло.

Арештована у Львові.

Дня 26. вересня у Львові арештовано урядника "Дністра" Якимечка, студ. Борського і Скварка. На днях арештовано Вишньєвського і відставлено до в'язниці при вуз. Яковича. При арештовано поліція біла його в жестокій спосіб.

Ревізія у Львові.

Дня 26. вересня переведено ревізію в "Народній Торговлі" і в персоналю тої інституції. Ревізію переведено вночі. Пошукувано "зброй". Нічого не найдено. Перед ревізією арештовано торговельного помічника Шкварка.

Дня 20. жовтня продано в Нью Йорку за один американський долар 4.000 німецьких марок.

Розправа проти Федака.

Розправа проти Федака і польською прокуратури на день 24. жовтня. Предсідником таки буде радн. Маер. Є надія, що як він по третій раз не захорує, то процес відбудеть ся, хібаби вчинила ся нова яка блячка або перешкода.

Переслідуване У.С.Д.П.

"Земля і Воля" з 8. жовтня доносить: Дня 10. вересня відбулася в Косові збори наших партійних товаришів, на яких був тов. Калитинський зі Львова, та на яких відновлено партійну організацію і вибрано нову Робітничу Раду У.С.Д.П.

Збрало між іншими всі партійні легітимації.

Збрало між іншими всі партійні легітимації. Учасників зборів і членів Робітничої Ради спроваджено на поліцію, де передержано її від 3. год. по полудни до 10. вночі. Командант поліції Адамчик намагав ся кочне, щоби арештовані членів Ради западали йому так як йому донесено, що т. Калитинський і Ясінський говорили про вибори. Не діставши мимо погрозу бажаних зізнань, випустили вночі арештованих, крім т. Ясінського, якого відставлено до тюрми в Коломиї, де він і досі сидить. Партійних легітимацій не звернено і досі. За Коломиєю і Снятинном, прийшла черга і на Косів. Воевода Юристовський завзяв ся знищити У.С.Д.П. Даремний його труд. За твердий се оріх, щоби його панські зуби могли розгизати. Шкода заходів, а може й коштів на майбутнє лічене.

Совіти будуть запрошені на конференцію в справі Дарданелів.

Париж, 23. жовтня. — Тут заявляють, що російське совітське правительство буде запрошене лише на другу конференцію, яка буде обговорювати справу Дарданелів. Аліанти є тої думки, що намагає Червіна, щоби Сопітська Росія була запрошена на першу конференцію в справі Близького Сходу, має на імі добити ся признання совітського правительство, чого ще держави не є приготовані зробити. На першу конференцію є запрошені 8 держав: Франція, Велика Британія, Італія, Японія, Туреччина, Греція, Югославія і Румунія.

Росія підтримує домагане Турків.

АНГОРА, 19. жовтня. — Тут прибув вчера Двані, президент федерації кавказьких республік, як спеціальний представник совітського правительство. Він сказав: "Совітське правительство стежить пильно за переговорами в справі проливів. Се є справа, яку має рішати не Європа, але Туреччина і держава, які приткають до Чорного моря. Туреччина мусять мати суверенність над проливима без ніякої посторонньої контрол".

Утеча жінки Махна.

З Варшави доносять, що жінка ув'язненого отамана Махна втікла вночі з 2. на 3. вересня з табору інтернованих. Перебувала вона в таборовому шпиталі у Стшалкові. Втечі довершено при допомозі переплидення крватів при співучасті кількох спільників. Поліція не найшла сліду вбгажної жінки.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ БУДЕ РОЗВ'ЯЗАНИЙ.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — Едвард Бонар Ло прийняв нині від короля порученє сформулювати кабинет і порадити королеві розв'язати парлямент, що буде зроблено королівською прокламацією в четвер.

Бонар Ло прийняв премієрство.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — Бонар Ло зівстав дині премієром Великої Британії на місце уступившого Лойда Джорджа. Ло формально сповістив королю, що він приймає провід над правительство, яке наступає на місце коаліції Лойда Джорджа. Таким робом Велика Британія має нині в особі Бонара Ло першого свого консервативного премієра в послідних 17. роках.

Не пускають турецьких жандармів через Царгород.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 20-го жовтня. — Вчера по полудни прибув тут з Ісміду Рафет Паша, військовий губернатор Тракії, щоби обняти свій новий уряд. Велиценський здив народу витав представника турецької влади, який у своїй промові в мошеї заявив: "Я приношу вам незалежність. Від нині Константинополь є наш і таким завжди остане".

Мірова конференція в справі Близького Сходу.

Париж, 22. жовтня. — Дату і місце мірової конференції, яка має встановити мир на Близьким Сході, назначено на 13. листопада в Люзанні, в Швайцарії. На се згодили ся Франція, Англія і Італія. Запрошення будуть вислані негайно.

Сов. Росія домагаєть ся участі в конференції.

МОСКВА, 20. жовтня. — Російський совітський міністер заграничних справ Ю. Чічерін вислав до Великої Британії і Ітадії ноту, в якій домагаєть ся "необмеженої участі Совітської Росії у всіх конференціях відносячих ся до справ Близького Сходу. Нота заявляє, що Совітська Росія не буде признавати ніяких постанов, які западають на конференції без її участі.

Совіти будуть запрошені на конференцію в справі Дарданелів.

Париж, 23. жовтня. — Тут заявляють, що російське совітське правительство буде запрошене лише на другу конференцію, яка буде обговорювати справу Дарданелів. Аліанти є тої думки, що намагає Червіна, щоби Сопітська Росія була запрошена на першу конференцію в справі Близького Сходу, має на імі добити ся признання совітського правительство, чого ще держави не є приготовані зробити. На першу конференцію є запрошені 8 держав: Франція, Велика Британія, Італія, Японія, Туреччина, Греція, Югославія і Румунія.

Росія підтримує домагане Турків.

АНГОРА, 19. жовтня. — Тут прибув вчера Двані, президент федерації кавказьких республік, як спеціальний представник совітського правительство. Він сказав: "Совітське правительство стежить пильно за переговорами в справі проливів. Се є справа, яку має рішати не Європа, але Туреччина і держава, які приткають до Чорного

АНГЛІЙСЬКІ АМЕРИКАНЦІ ВІСЛИЛИ У ВЛАДИВОСТОЦЬ.

ВЛАДИВОСТОК, 21. жовтня. — Тут вислали вчера британські і американські моряки, щоби сторожити консуляти своїх держав.

Китай вислає воєнні жораблі.

ПЕКИН, 20. жовтня. — Китайське правительство вислає до Владивостоку воєнні кораблі, щоби охоронити там китайських мешканців. Військовий губернатор Гейдзюню Кінг дістав інструкції вислати до границі військові скріплення, щоби недопустити утікаючих біловардійців до переходу на китайську територію.

Вістка про заняте Владивостоку неправдливо.

Недавню наслідді були вісти, що війська Далеко-Східної Республіки заняли вже Владивосток. Як показали пізнішіх донесення, ся вістка була передчасною. Новітші телеграми доносили, що армія Далеко-Східної Республіки заняла Никольск і зближаєть ся до Владивостоку, в наслідок чого в тім місті відбулись заворушення. Заняття Владивостоку треба сподівати ся кождої хвилі.

Евакуація Греками Східної Тракії.

КОНСТАНТИНОПЛЬ. — Евакуація 400.000 Греків зі Східної Тракії відбуваєть ся серед великого замшання. Залізничні станції і доки в пристанях є заповнені грецьким народом. Для поліційної служби в Тракії перейшло дня 16. жовтня на європейський бік 2.500 турецької жандармерії.

Проженуть рос. контрреволюціонерів з Константинополя.

КОНСТАНТИНОПЛЬ. — Судьба 30.000 російських збіжців в Константинополі буде вирішено на близько-східній мирній конференції. Турки кажуть, що ангорське правительство завзявши Константинополь, не стерпять присутності тих людей на своїй території. Як би ніхто з сусідних країн не хотів прийняти Росію, то Турки мають намір вислати їх насильно до Совітської Росії. Ввиду того антантські комісарі рішили передати сю справу, мірової конференції.

Власти депортують двох заграничних делегатів.

Париж, 18. жовтня. — Тушетні власти арештували двох заграничних делегатів комуністичного конгресу — одного з Італії, а одного з Мадярщини. Их арештовано за нарушенє поліційного розпорядку, після якого кождий чужинець, перебуваючи в місті довше як п'ятьнайть днів, має мелядувати ся на поліції. Арештовані делегати будуть депортовані за границу.

Засуд польських комуністів.

"Земля і Воля" з 1. жовтня доносить: "Минулого тижня покінчив ся процес проти комуністів у Радомію. Прокураторія обжалувала їх о викликане страйку і о протидержавну діяльність. Про цес тривав 8 днів. Засуджено 5-ох комуністів на 19 і пів року тяжкої тюрми. І так: Титус Грушинський 6 літ тяжкої тюрми, Мечислав Сулковські, Зигмунт Націковські і Тадеуш Грушинський по 3 роки тяжкої тюрми, Казимир Трибульські на півтора року тяжкої тюрми. Польські газети поданою вістку про засуд, кличуть до суддів: "Распни їх!"

Проганяють ванглієвських офіцірів.

СОФІЯ. — Болгарське правительство наказало всім офіцірам, які належали до армії генерала Ванглієва, одустити Болгарію. Ванглієвизм загроженю, що як не відуть добро-вільно, то будуть депортовані до Совітської Росії.

ПРОВАНІ РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 16. жовтня. — Між націоналістами, комуністами і поліцією прийшло вчера до кривавої боротьби, коли комуністи сконцентрували свої сили для розвитку віча націоналістичної організації "Ліги Свободи і Порядку". Цією віча було дано почин до організованя неофіційної міліції на взір італійських фашистів для боротьби з комуністами. Віче мало розпочати ся о 10-й годині перед полуднем в ширку Буш.

Мініганські власти виставили варанти на арештоване всіх 76 учасників тайних нарад в Бріджмен, Міш.

30 узв'язнених 16 було арештованих в зв'язку з мнимою конвенцією Комуністичної Партії Америки в Бріджмен, Міш. Всі Узв'язнені є обжаловані о нарушенє вітіндикалістичного закону, який був прийнятий в стейті Мішіген підчас війни. 3 20 узв'язнених 16 було арештованих 22. серпня підчас набігу федеральних-тайних агентів в Бріджмен, Міш, профт були арештовані в Шікаго і Нью Йорку на підставі зізнань федеральних агентів.

Мініганські власти виставили варанти на арештоване всіх 76 учасників тайних нарад в Бріджмен, Міш.

Мініганські власти виставили варанти на арештоване всіх 76 учасників тайних нарад в Бріджмен, Міш. Досі однак вдало ся їм арештувати тільки 20. З сих 11 знаходять ся у повітній в'язниці Берієн, причі 9 зсітали випущені на волю за зложенєм бондів по \$10.000. Коли судія Рей В. Девіс почутивав імена осіб, на яких було виставлено варанти, 20 згодило свою присутність. В. З. Форстер, Ч. Е. Рутенберг, В. Ф. Дон і інші шість, які зложили бонди і нажали ся на волю, прибули до Ст. Джозеф вчера вечером.

Вступне переслухане потребує через два-три дні. Судія Девіс заявив, що обжаловані будуть задержані до головної розправи, яка розпочне ся 27. листопада.

Масове арештоване членів "I. W. W." в Америці.

ПОРТЛЕНД, Орегон, 19-го жовтня. — Поліційні власти перевели вчера вечером масове арештоване членів організації "Ай Даблю Даблю". Арештовано поверх 300 осіб.

Більше як 100 комуністів арештованих.

БЕРЛІН, 18. жовтня. — В зв'язку з розрухами минулої неділі поліція веде дальше нагірку на комуністів і вчера мали місце численні арештованя. Всіх арештовано поверх 100 осіб. Поліція перевела ревізію в приміщенях органу комуністів "Роте Фане" і арештувала редактора тої газети. Кажуть, що власти шукають за доказами зносин місцевих комуністів з Москвою.

Комуністи заповіли на завтра кілька мітінгів, щоби протестувати проти провокацій реакціонерів і поліції. Вони рішили вчера зажадати звільнення всіх арештованих товаришів, загрозивши викликати генеральний страйк в Берліні, як би власти не узгадили того домаганя.

Загальний залізничний страйк в Ірландії.

БЕЛФАСТ, 17. жовтня. — В протестувати проти провокацій реакціонерів і поліції. Вони рішили вчера зажадати звільнення всіх арештованих товаришів, загрозивши викликати генеральний страйк в Берліні, як би власти не узгадили того домаганя.

Загальний залізничний страйк в Ірландії.

БЕЛФАСТ, 17. жовтня. — В протестувати проти провокацій реакціонерів і поліції. Вони рішили вчера зажадати звільнення всіх арештованих товаришів, загрозивши викликати генеральний страйк в Берліні, як би власти не узгадили того домаганя.

КУДИ ЙДЕМО
В СУБОТУ, ДНЯ 28. ЖОВТНЯ С. Р. ВЕЧЕРОМ?
Розумієть ся, що до Укр. Робітничого Дому, і то всі, бо там о годині 8.30 пічнеть ся

КОНЦЕРТ
а після концерту відиграєть ся жарт на одлу дію п. и.

"ЖИВИЙ МЕРТВЕЦЬ"
Програма концерту буде оголошена в сідуючім числі; крім сего кождий дістане її також при вступі на галя.

ВСТУП ЗА ВІЛЬНИМИ ДАТКАМИ!
ПРИХОДЬТЕ ВСІ ЯКНАЙЧИСЛЕННІШЕ!

П. Костенко.

СОЦІАЛІСТИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ І ВИЗВОЛЕННЯ НАЦІЇ

(Розвідка написана для "Укр. Робітничих Вістей".)

Сучасне капіталістичне суспільство ґрунтується на соціально-економічному, класовому і національному визиску та пригнобленню. Боротьба поневоєних народів за національне визволення в межах капіталізму являється дуже тяжкою, майже безнадійною справою...
так далі. Сприяло затуховуванню моменту національного поневолення також і те, що нації, в модерній розумінню, звичайно, на тім ступні розвитку людського суспільства ще не існувало. Культурні, психологічні надбання, а значить і рідкісні окремих племен, народів, чи рас були, порівнюючи, невеликі. Через се поневолення одного племені другим кінчалось майже завжди тим, що, або племя-переможець забувало свою мову й переймало культуру племені-підбитого, або навпаки — підбите племя культурно асимілювалось з племенем завойованим, зостаючись при цьому — в першій і другій випадку — поневоленою, кріпачською людністю. Так гнет національний перетворював ся цілком в гнет, класовий.
З поміж європейських державних формацій, які утворились на ґрунті національного поневолення, вкажемо тут на Спартанську державу, яка повстала, як відомо, наслідком завойовани дорійськими племенами тубольної ахайської людності (той самої раси). І тут, як і в Індії, заборонялось змішувати пануючої дорійської людності з поневоленою, підбитою людністю. Се остання, так звані гелоти, були державними кріпаками, які обробляли державні землі, поділені поміж Спартиятами. В результаті Дорійці перетворились в пануючу, визискуючу класу, а підбиті ахайські племена перейшли на стан визискуваної людности другою, для поневолення і визиску жінки невеличкий чоловіком, одної класи суспільства другою, чи, на решті, одного племені народу другим племенем, другим народом, нацією — державою.

Остання амністія в Румунії, частина для учасників процесу 270 комуністів, інсценірованого румунським правительством проти Комуністичної Партії Румунії, як такої, дає останній можливість організуватись легально і закінчити, врешті процес кристалізації і відділення від опортуністичних, центристичних і соціал-демократичних елементів.
Перехід соціал-демократичної партії на ґрунт комунізму відноситься до кінця 1918 р., хоч формальний розкол партії наступив тільки в маю 1921 року.
Вістка про Жовтневу революцію й утворення робітничо-селянської влади Савітів в Росії була зустрічена з радістю робітничими масами і соціалістичною партією Румунії. Весною 1918 р. починають ся партійні наради відносно необхідності змінення програми і тактики в більш революційному дусі. Кількох товаришів, зіставивши ся на волі, пробують навести зв'язок з румунським кружком в Одесі, який став на ґрунт комунізму. Зв'язок налагоджується і в осені 1918 р. починають ся в Румунії підпольні комуністичні кружки, частина членів легальної партії продовжують себе большевиками. В листопаді 1918 р., після того, як Німці виїшли, вибух страйк залізничників. Після страйку почали вибухати страйки один за другим і піднялась ціла філя страйків. Партія починає видавати газету "Соціалізм".
13 грудня 1918 р. в Бухаресті, під час страйку друкарів, виявляється як симпатизуюча вулична демонстрація; проти демонстрації румунське правительство вислало військо, котре розстрілювало робітників. Було забито кілька десятків і більше сотки ранених. В той-же день і слідуючий почалися масові арешти членів соціалістичної партії. Арештованим були видані під военний суд. Однак, частина підпольного комуністичного кружка встигла кришитись. Починають ся заковання в тюрми; які між іншим відібрали жите в старого члена партії Йона Фріма;
— В марті 1919 р. процес соціалістів в Бухаресті закінчується осудженням більшої частини ув'язнених і засудом 3-ох на кілька років каторги, а одного з кривих ся — на смертну кару. Цілий 1919 і 1920 рр. в Румунії виникають заворушення під впливом широкого розвиваючого ся масового робітничого руху. Число членів профсоюзів досягає в старій Румунії до 30.000 членів і до 60—70.000 членів в Трансильванії. Число членів в партії збільшується ся в троє. Розвиваються і підпольні комуністичні відділи. Члени цих відділів зостаються членами легальної партії, але тимчасовий Центральний Комітет не працює в контакті з підпольним Комітетом і починає вести опортуністичну тактику; так Ц. К. легальної партії приходить до тимчасової угоди з годованою створившою ся після війни буржуазною партією "Ліги-Нації" генералом Авареску для спільної підтримки на виборах в парламент і боротьби проти правительственої ліберальної партії. Се угода була розбита наперекір олінії підпольного комуністичного Комітету; її діяльність обмежується вилученням кількох брошур, а пізніше, кількох чисел журналу за перекладом російської комуністичної літератури. Організують ся агітації в армії, але завдяки арештам скоро заперстає. Комуністична партія користується ся в той час все більшим успіхом серед широких робітничих мас і в профсоюзів, тільки в 1921 р. вони об'єднались, а також перевелось більше тісне об'єднання з бесарабськими і трансильванськими організаціями.

КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ В РУМУНІЇ.

Вістка про Жовтневу революцію й утворення робітничо-селянської влади Савітів в Росії була зустрічена з радістю робітничими масами і соціалістичною партією Румунії. Весною 1918 р. починають ся партійні наради відносно необхідності змінення програми і тактики в більш революційному дусі. Кількох товаришів, зіставивши ся на волі, пробують навести зв'язок з румунським кружком в Одесі, який став на ґрунт комунізму. Зв'язок налагоджується і в осені 1918 р. починають ся в Румунії підпольні комуністичні кружки, частина членів легальної партії продовжують себе большевиками. В листопаді 1918 р., після того, як Німці виїшли, вибух страйк залізничників. Після страйку почали вибухати страйки один за другим і піднялась ціла філя страйків. Партія починає видавати газету "Соціалізм".
13 грудня 1918 р. в Бухаресті, під час страйку друкарів, виявляється як симпатизуюча вулична демонстрація; проти демонстрації румунське правительство вислало військо, котре розстрілювало робітників. Було забито кілька десятків і більше сотки ранених. В той-же день і слідуючий почалися масові арешти членів соціалістичної партії. Арештованим були видані під военний суд. Однак, частина підпольного комуністичного кружка встигла кришитись. Починають ся заковання в тюрми; які між іншим відібрали жите в старого члена партії Йона Фріма;
— В марті 1919 р. процес соціалістів в Бухаресті закінчується осудженням більшої частини ув'язнених і засудом 3-ох на кілька років каторги, а одного з кривих ся — на смертну кару. Цілий 1919 і 1920 рр. в Румунії виникають заворушення під впливом широкого розвиваючого ся масового робітничого руху. Число членів профсоюзів досягає в старій Румунії до 30.000 членів і до 60—70.000 членів в Трансильванії. Число членів в партії збільшується ся в троє. Розвиваються і підпольні комуністичні відділи. Члени цих відділів зостаються членами легальної партії, але тимчасовий Центральний Комітет не працює в контакті з підпольним Комітетом і починає вести опортуністичну тактику; так Ц. К. легальної партії приходить до тимчасової угоди з годованою створившою ся після війни буржуазною партією "Ліги-Нації" генералом Авареску для спільної підтримки на виборах в парламент і боротьби проти правительственої ліберальної партії. Се угода була розбита наперекір олінії підпольного комуністичного Комітету; її діяльність обмежується вилученням кількох брошур, а пізніше, кількох чисел журналу за перекладом російської комуністичної літератури. Організують ся агітації в армії, але завдяки арештам скоро заперстає. Комуністична партія користується ся в той час все більшим успіхом серед широких робітничих мас і в профсоюзів, тільки в 1921 р. вони об'єднались, а також перевелось більше тісне об'єднання з бесарабськими і трансильванськими організаціями.

КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ В РУМУНІЇ.

Остання амністія в Румунії, частина для учасників процесу 270 комуністів, інсценірованого румунським правительством проти Комуністичної Партії Румунії, як такої, дає останній можливість організуватись легально і закінчити, врешті процес кристалізації і відділення від опортуністичних, центристичних і соціал-демократичних елементів.
Перехід соціал-демократичної партії на ґрунт комунізму відноситься до кінця 1918 р., хоч формальний розкол партії наступив тільки в маю 1921 року.
Вістка про Жовтневу революцію й утворення робітничо-селянської влади Савітів в Росії була зустрічена з радістю робітничими масами і соціалістичною партією Румунії. Весною 1918 р. починають ся партійні наради відносно необхідності змінення програми і тактики в більш революційному дусі. Кількох товаришів, зіставивши ся на волі, пробують навести зв'язок з румунським кружком в Одесі, який став на ґрунт комунізму. Зв'язок налагоджується і в осені 1918 р. починають ся в Румунії підпольні комуністичні кружки, частина членів легальної партії продовжують себе большевиками. В листопаді 1918 р., після того, як Німці виїшли, вибух страйк залізничників. Після страйку почали вибухати страйки один за другим і піднялась ціла філя страйків. Партія починає видавати газету "Соціалізм".
13 грудня 1918 р. в Бухаресті, під час страйку друкарів, виявляється як симпатизуюча вулична демонстрація; проти демонстрації румунське правительство вислало військо, котре розстрілювало робітників. Було забито кілька десятків і більше сотки ранених. В той-же день і слідуючий почалися масові арешти членів соціалістичної партії. Арештованим були видані під военний суд. Однак, частина підпольного комуністичного кружка встигла кришитись. Починають ся заковання в тюрми; які між іншим відібрали жите в старого члена партії Йона Фріма;
— В марті 1919 р. процес соціалістів в Бухаресті закінчується осудженням більшої частини ув'язнених і засудом 3-ох на кілька років каторги, а одного з кривих ся — на смертну кару. Цілий 1919 і 1920 рр. в Румунії виникають заворушення під впливом широкого розвиваючого ся масового робітничого руху. Число членів профсоюзів досягає в старій Румунії до 30.000 членів і до 60—70.000 членів в Трансильванії. Число членів в партії збільшується ся в троє. Розвиваються і підпольні комуністичні відділи. Члени цих відділів зостаються членами легальної партії, але тимчасовий Центральний Комітет не працює в контакті з підпольним Комітетом і починає вести опортуністичну тактику; так Ц. К. легальної партії приходить до тимчасової угоди з годованою створившою ся після війни буржуазною партією "Ліги-Нації" генералом Авареску для спільної підтримки на виборах в парламент і боротьби проти правительственої ліберальної партії. Се угода була розбита наперекір олінії підпольного комуністичного Комітету; її діяльність обмежується вилученням кількох брошур, а пізніше, кількох чисел журналу за перекладом російської комуністичної літератури. Організують ся агітації в армії, але завдяки арештам скоро заперстає. Комуністична партія користується ся в той час все більшим успіхом серед широких робітничих мас і в профсоюзів, тільки в 1921 р. вони об'єднались, а також перевелось більше тісне об'єднання з бесарабськими і трансильванськими організаціями.

СТІНЕС І ФРАНЦІЯ.

Побіджена Німеччина переходить всебітнєй ступені немилосердного визиску імперіалістичного капіталу. Та німецька буржуазія не відчуває тугарю. Як і передим так і далі збирає мільони з поту робітників. Та мало того, всі репарациї тугарю зложила на плечі працюючих мас, сама ще дивить ся, щоб заробити ще на тих тяжких тугарях наложених Версальським мировим договором на працююче населення Німеччини.
Під подвійним тугарем стогнуть робітники Німеччини. Своя власна буржуазія висисає надвартість і ховає новозабути капітали в чужоземні підприємства. Державний вліт зовнішнього торгу Німеччини виказує, що більша половина сум, які мали-б прийти до Німеччини за вивезені товари, остає за границею. Німецька буржуазія зловує їх в закордонні підприємства. А всі тугарі, повонні дозги, репарациї суми — вкладає на плечі робітництва. Німецьке правительство, як всякі правительствена держава буржуазного строю, не думає поспити в повні каси своєї буржуазії, а тільки думає, в якій спосіб витягнути-б із того так вже виснаженого пролетара вартість потрібну на запланчає воєнних відшкодавань. А рідна буржуазія і на сьому хоче заробити.
Два факти яскраво засовують роботу німецької буржуазії і їхніх наймитів, героїв II-го Інтернаціоналу, німецьких соціал-демократів, які стоять на становищі коаліції, себ то співпраці з своєю буржуазією.
Німеський ставлений король і вуглевий барон пан von Stinnes, голова націоналістичної партії, власник багатьох націоналістичних часописів, закочив з французькими капіталістами договір, на основі якого зобовується ся перебрати на себе відвудову і доставу потрібних матеріялів до відбудованих війною областей Північної Франції. Як дохід признає собі 6%. Виплата буде в французській валюті, себ то франках.
Завдало ся — звичайний капіталістичний договір. Та ні се запродане німецького пролетариату своєю власною буржуазією. Се повна згода о бох буржуазії; німецької та французької, на рахунок німецького пролетариату. Німці мають заплатити Франції 1500 мільярдів воєнного відшкодавання. Своя рідненька буржуазія для зарібку піднімає ся перевести се діло. То значить, під грозою французьких багнетів та інтервенції змушує вона німецький уряд, "своєх підлізнів", наложити на широкій працюючій верстві населення тяжкі податки, а сама робить на тому золотий інтерес, 6% від 1.500.000.000.000 ф. м. се є 100.000.000.000 нім. марок, крім сього всі матеріяли робитис-

буде у фабриках німецької буржуазії, отже ще найменше 30% чистого доходу. Се все на плечі працюючих, в той час, коли Стінес закупує цілі ряди фабрик та копалень в Польщі та Чехословаччині. Як спосіб для здобути сих грошей з робітництва дораджують вони знесення 8-годинного дня праці, продажу зсаєзниць (тому самому Стінесові), запровадження надпринесових годин по копальнях і т. д. Соціал-демократи враз з професійними бонзами закликають робітництво готитис і підпомагати переведення сих пнів. Буржуазія зі своїми підлізнями з II-го і III-го Інтернаціоналу до цього з них провести не вдалось.
В теперішній час, після, хоч і частинної, амністії для румунської комуністичної партії лишається ся провести всяку роботу по реорганізації самої партії і налагодженню агітації в робітничих масах, котрі знаходяться ся під сильним впливом центристів. Ії лишається ся також налаштувати працю в деяких зорганізованих профсоюзів і добитис об'єднання профсоюзів Румунії з профсоюзами Трансильванії.
("Правда"). А. Р.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРО СОВІТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

НЮ ЙОРК, 12. жовтня. Вчора повернув ся Совітський Росії Мейсон Дей, президент "Інтернацішенел Барндаел Корпорейшен", який одержав від совітського правительства першу концесію в нафтових територіях Баку. Дей заявив, що вже в найбільшій частині його компанія вишла туди машини і технічні сили, щоб розпочати працю.
Він заявив даліше, що совітське правительство має тріку підставу для свого істнювання та що нема виглядів, щоб якась сила могла його повалити.

НОВА ДРАМА.
Вже виїшла з друку і продається в редакції "Укр. Роб. Вістей" нова книжка П. І.:
ПЕРЕД БУРЕЮ
Се є драма на чотирьох діях, яка малює боротьбу робітників в Росії за часів керещини, напередодні пролетарської революції. Тому вона і називається "Перед Бурею". Драма ся надається до вистав.
Ціна прибірки 35 п.
Замовлення шліть сеїчас же на адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

